ROMÂNIA

Administraţia Prezidenţială

Cancelaria Ordinelor

Telefon: 021.319.31.82
Fax: 021.411.18.78

E-mail: cancelariaordinelor@presidency.ro
Web: www.presidency.ro

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAŢILOR
PREŞEDINTE
Intrare Nr. 1/8003/SG
2026 Luna 10 Ziua 15

S.G.

DR LEG

Nr. CA/877/15.10.2026
Nesecret
Exemplarul 1/2

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAŢILOR
SECRETAR GENERAL
Nr. 2/7208 op
2026 Luna 10 Ziua 15

Către

CAMERA DEPUTAŢILOR

Domnului preşedinte Sorin-Mihai GRINDEANU

Stimate domnule preşedinte,

Avem onoarea de a vă trimite, alăturat, în copie, *Cererea de Reexaminare* formulată de domnul **Nicuşor-Daniel DAN**, Preşedintele României, asupra *Legii pentru completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal.*

Totodată, vă aducem la cunoştinţă că originalul *Cererii de Reexaminare* a fost transmis domnului **Mircea ABRUDEAN**, preşedintele Senatului.

Cu deosebită stimă şi consideraţie,

CONSILIER DE STAT

Raluca-Roxana BUTNARU

ROMÂNIA

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

București, 14 octombrie 2026

Domnului Mircea ABRUDEAN
Președintele Senatului

În temeiul articolului 77 alineatul (2) din Constituția României, republicată, formulez următoarea

CERERE DE REEXAMINARE
asupra
Legii pentru completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal

La data de 26 septembrie 2026, Parlamentul a transmis Președintelui României, în vederea promulgării, *Legea pentru completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal* (PL-x nr. 227/2026).

Legea supusă reexaminării are ca obiect de reglementare incriminarea căsătoriei forțate și a conviețuirii forțate, completarea articolului din Codul penal care definește noțiunea de exploatare a unei persoane, precum și stabilirea obligației posturilor de radio și televiziune de a difuza mesaje de avertizare în legătură cu noile reglementări privind incriminarea căsătoriei forțate și a conviețuirii forțate.

Astfel, potrivit art. I pct. 1 din legea supusă reexaminării, la articolul 182 („Exploatarea unei persoane") din Codul penal, după litera f) se introduc trei noi litere, cu următorul cuprins:

„g) obligarea la încheierea unei căsătorii sau la conviețuirea într-o relație asemănătoare aceleia dintre soți, precum și obținerea de bani sau alte foloase materiale în schimbul încheierii unei căsătorii sau al conviețuirii într-o relație asemănătoare aceleia dintre soți;

h) obligarea unei persoane să obțină sau să poarte o sarcină pentru o altă persoană, precum și obținerea de bani sau alte foloase materiale în schimbul obținerii sau purtării, de către o persoană, a unei sarcini pentru o altă persoană;

i) preluarea ori predarea unui copil în vederea adoptării acestuia de către o altă persoană prin încălcarea procedurii legale privind adopția, precum și obligarea sau inducerea în eroare la consimțirea unei adopții ori obținerea de bani sau alte foloase materiale în schimbul adopției."

Iar potrivit art. I pct. 2 din legea supusă reexaminării, după articolul 209 din Codul penal se introduce un nou articol, articolul 209^1 (intitulat „Căsătoria forțată sau conviețuirea forțată"), care incriminează: determinarea unei persoane majore sau a unui minor care a împlinit vârsta de 16 ani la încheierea unei căsătorii sau la conviețuirea într-o relație asemănătoare aceleia dintre soți, prin mijloacele enumerate la alin. (1), fapta fiind pedepsită cu închisoarea de la 1 la 5 ani; deplasarea victimei într-un alt stat în același scop [alin. (2)], pedeapsa fiind cea prevăzută la alin. (1); determinarea unui minor care nu a împlinit vârsta de 16 ani să conviețuiască într-o relație asemănătoare aceleia dintre soți, fapta fiind pedepsită cu închisoarea de la 2 la 7 ani [alin. (4)]. Noul articol 209^1 prevede totodată și variante agravate la alin. (3) și (5), iar toate variantele de comitere a infracțiunilor din noul articol 209^1 sunt sancționate și cu pedeapsa complementară a interzicerii exercitării unor drepturi. De asemenea, la alin. (7) este reglementat un regim special de reducere a limitelor pedepsei și de suspendare a executării pedepsei sub supraveghere.

Obiectivul legii supuse reexaminării, și anume acela de a combate căsătoriile forțate și căsătoriile copiilor, este unul legitim și răspunde obligațiilor prevăzute de art. 4 din Directiva (UE) 2024/1385 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 mai 2024 privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (care impune statelor membre să incrimineze forțarea unui adult sau a unui copil să se căsătorească), precum și de Directiva (UE) 2024/1712 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iunie 2024 de modificare a Directivei 2011/36/UE privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia (care include exploatarea maternității de substituție, a căsătoriei forțate și a adopției ilegale printre formele de exploatare).

Opțiunea legiuitorului de a include căsătoria forțată în noțiunea de exploatare de la articolul 182 din Codul penal și, totodată, de a o incrimina ca infracțiune autonomă corespunde, în principiu, caracterului cumulativ al celor două reglementări europene. Cu toate acestea, anumite soluții legislative adoptate prin legea supusă reexaminării creează dificultăți de corelare, incertitudini privind delimitarea incriminărilor și riscuri pentru aplicarea coerentă a protecției urmărite, care impun reanalizarea legii de către Parlament, pentru motivele dezvoltate în cele ce urmează.

1. Paralelismul legislativ dintre alin. (2) al noului art. 209[1], pe de o parte, și art. 210 alin. (1) din Codul penal, pe de altă parte, și consecințele asupra calificării juridice și competenței de urmărire penală

Art. 210 alin. (1) din Codul penal incriminează „recrutarea, transportarea, transferarea, adăpostirea sau primirea unei persoane, în scopul exploatării acesteia". Noțiunea de „exploatare a unei persoane" este definită la art. 182 din Codul penal, iar legea supusă reexaminării completează art. 182 din Codul penal cu litera g), care vizează căsătoria sau conviețuirea forțată.

Alin. (2) al noului art. 209[1] introdus prin legea supusă reexaminării incriminează „transportarea sau însoțirea unei persoane majore sau a unui minor care a împlinit vârsta de 16 ani într-un alt stat decât cel în care locuiește, precum și determinarea victimei să călătorească pe teritoriul unui asemenea stat ori împiedicarea să se întoarcă în statul în care locuia, cu scopul de a o forța să încheie o căsătorie sau să conviețuiască într-o relație asemănătoare aceleia dintre soți".

Cele două norme descriu, pentru acest segment de victime, aceeași faptă materială unică, respectiv transportarea persoanei, urmărind, ca element al laturii subiective, același rezultat: forțarea persoanei la o căsătorie sau conviețuire. Fapta este susceptibilă de dublă încadrare la același moment al consumării, cu consecințe sancționatorii radical diferite: 1-5 ani, potrivit noului art. 209[1] alin. (1), raportat la alin. (2), față de 5-12 ani, potrivit art. 210 alin. (1) din Codul penal.

Paralelismul nu este rezolvabil prin mecanismul de concurs prevăzut la art. 210 alin. (4) din Codul penal, care presupune o succesiune a două fapte distincte, traficul, urmat de exploatarea efectivă ulterioară, în timp ce în cazul analizat nu există succesiune, ci o singură faptă, la un singur moment. Paralelismul se reproduce și în varianta agravată: noul art. 209[1] alin. (3) lit. f) (funcționar public, 2-7 ani), față de art. 210 alin. (2) din Codul penal (funcționar public, 7-15 ani).

Pentru minorul cu vârsta între 16 şi 18 ani, termenul de comparaţie relevant nu este art. 210, ci art. 211 din Codul penal („Traficul de minori"): noul art. 209^1 alin. (1)-(2) se aplică expres şi „minorului care a împlinit vârsta de 16 ani", iar art. 211 din Codul penal vizează orice minor sub 18 ani fără a impune vreuna dintre condiţiile de la art. 210 alin. (1) lit. a)-c) din Codul penal, respectiv constrângere, vulnerabilitate vădită sau bani oferiţi persoanei cu autoritate. Suprapunerea este, pentru acest segment, mai acută decât pentru persoanele majore: orice transportare a unui minor de 16-17 ani, în scopul căsătoriei sau conviețuirii forțate, constituie automat trafic de minori, sancţionat cu închisoarea de la 7 la 15 ani în forma de bază, fără nicio condiţie suplimentară, în timp ce noul art. 209^1 alin. (1)-(2) sancţionează aceeaşi faptă cu închisoarea de la 1 la 5 ani.

Paralelismul astfel descris generează o consecinţă procedurală sistemică, şi nu doar un risc teoretic de dublă încadrare: un risc practic de conflicte de competenţă recurente. Fiecare încadrare atrage o competenţă diferită: noul art. 209^1 ar atrage competența parchetului ordinar, iar art. 210 şi art. 211 atrag competența exclusivă a Direcţiei de Investigare a Infracţiunilor de Criminalitate Organizată şi Terorism, potrivit art. 11 alin. (1) pct. 2 şi alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2016.

Orice schimbare de calificare, în ambele sensuri, ar antrena fie o declinare de competenţă, potrivit art. 58 din Codul de procedură penală, fie un conflict de competenţă, soluţionat de procurorul ierarhic superior comun celor două organe, potrivit art. 63 alin. (4) din Codul de procedură penală, adică de Procurorul General al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, în situaţia dată. Mai mult, orice recalificare descoperită ulterior unor acte de urmărire penală efectuate de organul care s-a dovedit, în final, necompetent, expune acele acte unei cereri de nulitate absolută în temeiul art. 281 alin. (1) lit. b^1) din Codul de procedură penală. Se creează astfel o pârghie procedurală sistematic disponibilă apărării, dat fiind interesul său procedural constant de a contesta calificarea mai severă (trafic de persoane sau de minori), în favoarea celei mai mai puţin severe (noul art. 209^1).

Recalificarea afectează, în plus, regimul de individualizare a pedepsei aplicabil denunţătorului. Alin. (7) al noului art. 209^1 prevede că persoana care a comis o faptă prevăzută la alin. (1)-(5), care denunţă fapta înainte de sesizarea organului de urmărire penală, furnizează informaţii utile pentru aflarea adevărului sau facilitează identificarea şi tragerea la răspundere penală a altor persoane care au săvârşit astfel de fapte „beneficiază de reducerea la jumătate a limitelor pedepsei prevăzute de lege şi poate beneficia de suspendarea executării pedepsei sub

supraveghere, chiar dacă nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege pentru aceasta", un regim autonom, necondiționat de Legea nr. 682/2002 privind protecția martorilor. Dacă fapta este recalificată trafic de persoane sau de minori, acest regim nu mai este aplicabil, fiind limitat textual la o faptă prevăzută la alin. (1)-(5) ale noului art. 209^1, iar denunțătorul rămâne sub incidența regimului general prevăzut de art. 19 din Legea nr. 682/2002, aplicabil traficului de persoane și de minori ca infracțiuni nominalizate expres la art. 2 lit. h) din acea lege, regim condiționat de calitatea formală de martor, prevăzută la art. 2 lit. a) pct. 1 din aceeași lege, și care nu acoperă ipoteza auto-denunțului. Fiecare declinare sau conflict de competență descris mai sus antrenează, așadar, și o schimbare a regimului aplicabil cooperării denunțătorului cu organele judiciare, element suplimentar al imprevizibilității normei de incriminare.

O ambiguitate suplimentară vizează prima modalitate de comitere a faptei incriminate de alin. (2) al noului art. 209^1 (și anume, transportarea sau însoțirea unei persoane într-un alt stat decât cel în care locuiește), în privința momentului consumării. Sintagma admite fie interpretarea potrivit căreia elementul material se consumă progresiv, de la începerea efectivă a deplasării, indiferent de punctul la care este întreruptă, prin analogie cu regimul transportării de la art. 210 din Codul penal, fie interpretarea potrivit căreia consumarea este condiționată de producerea efectivă a transportării pe teritoriul celuilalt stat, caz în care interceptarea victimei înainte de trecerea frontierei ar lăsa fapta la stadiul de tentativă, sancționată, potrivit art. 33 alin. (2) din Codul penal, cu limitele reduse la jumătate. Indiferent care interpretare ar prevala în practică, simpla coexistență a celor două interpretări generează o sursă suplimentară de instabilitate a încadrării juridice, relevantă din perspectiva exigenței de claritate a legii prevăzută de art. 36-38 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative și, prin consecințele asupra previzibilității sancțiunii, relevantă din perspectiva art. 1 alin. (5) din Constituția României.

O delimitare clară este posibilă. Incriminarea autonomă a căsătoriei forțate poate fi construită pe actul de constrângere a unei persoane să consimtă la încheierea unei căsătorii sau să conviețuiască într-o relație asemănătoare aceleia dintre soți, cu agravarea pedepsei în cazul victimei minore, fără reglementarea distinctă a deplasării victimei într-un alt stat, conduită care rămâne acoperită de infracțiunile de trafic de persoane și de trafic de minori prin noua formă de exploatare prevăzută la art. 182 lit. g). O asemenea configurare ar putea răspunde cerinței de incriminare din art. 4 din Directiva (UE) 2024/1385, fără a dubla incriminarea traficului de persoane.

2. Paralelismul legislativ dintre noua literă i) introdusă de legea supusă reexaminării în cuprinsul art. 182 din Codul penal, pe de o parte, și art. 107 din Legea nr. 273/2004 privind procedura adopției, pe de altă parte

Noua literă i) introdusă de legea supusă reexaminării în cuprinsul art. 182 din Codul penal reglementează, ca formă de exploatare a unei persoane, „preluarea ori predarea unui copil în vederea adoptării acestuia de către o altă persoană, prin încălcarea procedurii legale privind adopția, precum și obligarea sau inducerea în eroare la consimțirea unei adopții ori obținerea de bani sau alte foloase materiale în schimbul adopției".

Art. 107 din Legea nr. 273/2004 privind procedura adopției are următorul conținut: „(1) Fapta părintelui sau a reprezentantului legal al unui copil de a pretinde sau de a primi, pentru sine sau pentru altul, bani ori alte foloase materiale în scopul adopției copilului se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea drepturilor părintești. (2) Fapta persoanei care, fără drept, intermediază adoptarea unui copil, în scopul obținerii de foloase materiale, se pedepsește cu închisoare de la un an la 5 ani."

Componenta „obținerea de bani sau alte foloase materiale în schimbul adopției" prevăzută de noua literă i) introdusă de legea supusă reexaminării în cuprinsul art. 182 din Codul penal nu califică persoana care trebuie să obțină foloasele, generând astfel două suprapuneri distincte pe elementul material, în funcție de calitatea subiectului activ care le încasează. Dacă destinatarul foloaselor este părintele sau reprezentantul legal al copilului, componenta reproduce direct elementul material al art. 107 alin. (1) din Legea nr. 273/2004 privind procedura adopției (fapta de a pretinde sau de a primi bani ori alte foloase materiale în scopul adopției copilului), nu o conduită conexă, ci aceeași conduită. Dacă destinatarul este un intermediar neautorizat, terț față de familia biologică, raportul este dublu: componenta analizată reproduce scopul art. 107 alin. (2) din Legea nr. 273/2004 privind procedura adopției (respectiv „în scopul obținerii de foloase materiale"), iar elementul material al traficului de minori prevăzut de art. 211 din Codul penal (recrutarea, transportarea, transferarea, adăpostirea sau primirea minorului) se suprapune, la rândul lui, cu elementul material propriu al art. 107 alin. (2) din Legea nr. 273/2004 privind procedura adopției (respectiv „intermediază adoptarea"), întrucât orice intermediere efectivă a predării unui copil presupune, practic, exact aceste acte. În ambele sensuri, aceeași faptă unică este deopotrivă încadrabilă, prin art. 182 lit. i) coroborat cu art. 211 din Codul penal, ca trafic de minori, sancționată

cu închisoarea de la 7 la 15 ani, respectiv cu închisoarea de la 10 la 20 de ani, fără ca legea supusă reexaminării să prevadă vreo normă de corelare.

Componenta „preluarea ori predarea unui copil în vederea adoptării acestuia de către o altă persoană prin încălcarea procedurii legale privind adopția" prevăzută de noua literă i) introdusă de legea supusă reexaminării în cuprinsul art. 182 din Codul penal corespunde aproape exact conduitei de intermediere neautorizată prevăzută de art. 107 alin. (2) din Legea nr. 273/2004 privind procedura adopției, cu diferența că redactarea din legea supusă reexaminării este chiar mai largă, nefiind necesară cerința expresă a scopului obținerii de foloase materiale, fiind suficientă simpla încălcare a procedurii legale. Aceeași faptă de intermediere neautorizată, incriminată de art. 107 alin. (2) din Legea nr. 273/2004 privind procedura adopției și pedepsită cu închisoare de la un an la 5 ani, poate fi încadrată, prin art. 182 lit. i) coroborat cu art. 211 din Codul penal, ca trafic de minori, fiind sancționată cu închisoarea de la 7 la 15 ani, respectiv cu închisoarea de la 10 la 20 de ani. Cauza structurală a acestui paralelism rezidă în chiar tehnica de redactare a literei i) introdusă de legea supusă reexaminării în cuprinsul art. 182 din Codul penal: spre deosebire de celelalte litere ale art. 182, care definesc exploatarea ca stare sau activitate distinctă și ulterioară actului de trafic, litera i) o definește, pe acest palier, chiar prin actul de trafic însuși.

Substituind integral componenta „preluarea ori predarea unui copil în vederea adoptării acestuia de către o altă persoană prin încălcarea procedurii legale privind adopția" în structura de scop a art. 211 alin. (1) din Codul penal, rezultă un paralelism intern pe elementul material, mai grav decât o simplă suprapunere cu legea specială: scopul invocat (preluarea ori predarea) nu descrie o stare sau o activitate distinctă de elementul material al traficului, așa cum fac toate celelalte litere ale art. 182 din Codul penal, ci este sinonim cu însești verbele care constituie elementul material al traficului de minori, respectiv transferarea sau primirea. Orice act care îndeplinește elementul material al art. 211 alin. (1) din Codul penal, comis cu intenția ca minorul să fie adoptat prin încălcarea procedurii legale, îndeplinește automat și această componentă, întrucât cele două modalități de comitere a faptei nu descriu conduite diferite, ci aceeași conduită, o dată ca element material, o dată ca pretins scop al ei. Consecința practică este dublă, indiferent care variantă ar prevala în aplicare: fie instanțele tratează componenta analizată ca pe o normă de scop reală, caz în care rezultă o structură logic circulară (transferarea sau primirea unui minor, în scopul transferării sau primirii acestuia), fie o tratează, tacit, ca pe o clauză fără efect propriu, caz în care componenta devine complet superfluă. O infracțiune de

scop presupune, prin definiție, ca scopul să fie ceva ce urmează, cronologic și conceptual, actului incriminat, neputând fi însuși actul pe care îl definește. Deficiența ar putea fi eliminată prin formularea „adoptarea copilului de către o altă persoană prin încălcarea procedurii legale privind adopția", fără sintagma „preluarea ori predarea în vederea". Substituită în art. 211 din Codul penal, aceasta ar avea ca scop adoptarea, o stare juridică distinctă și ulterioară actului de trafic. Deficiența de tehnică legislativă este contrară art. 8 alin. (4) și art. 36-38 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative și face componenta analizată, în forma adoptată, inaptă structural să funcționeze ca element al laturii subiective a traficului de minori.

Componenta „obligarea sau inducerea în eroare la consimțirea unei adopții" nu poate funcționa, în nicio ipoteză, ca scop al art. 211 din Codul penal: minorul este cel recrutat, transportat sau primit, dar exploatarea descrisă privește consimțământul părintelui sau reprezentantului legal – un adult, nu minorul; actul de trafic asupra minorului și persoana a cărei voință este viciată nu coincid niciodată. Substituită în art. 210 alin. (1) din Codul penal (traficul de persoane majore), rezultatul depinde de scenariul faptic: dacă părintele sau reprezentantul legal nu este el însuși supus niciunui act de trafic, art. 210 din Codul penal nu se poate aplica, din lipsa laturii obiective; dacă părintele sau mama însăși este recrutată, transportată, transferată, adăpostită sau primită, pentru a fi determinată la destinație să consimtă la adopție, un scenariu specific schemelor organizate de recrutare a femeilor însărcinate, elementele constitutive ale art. 210 alin. (1) din Codul penal sunt întrunite integral, mama fiind victima traficului de persoane. Componenta analizată poate constitui, deci, scop al traficului de persoane majore, dar niciodată al traficului de minori, ceea ce arată că plasarea ei în definiția comună de la art. 182 din Codul penal, menită să alimenteze deopotrivă art. 210 și art. 211 din Codul penal, este ea însăși sursa confuziei.

Spre deosebire de componenta anterioară, care leagă expres preluarea ori predarea de încălcarea procedurii legale privind adopția, componenta „obligarea sau inducerea în eroare la consimțirea unei adopții ori obținerea de bani sau alte foloase materiale în schimbul adopției", introdusă prin conjuncția distinctă „precum și", nu reia această condiție de nelegalitate: citită strict literal, simpla obținere de bani în schimbul adopției s-ar încadra aici chiar și atunci când procedura legală este respectată întocmai, reproducând paralelismul cu art. 107 alin. (1) din Legea nr. 273/2004 fără niciun filtru al nelegalității.

3. Eroarea de categorie privind componentele „obținerea de bani sau alte foloase materiale" de la literele g) și h) introduse de legea supusă reexaminării în cuprinsul art. 182 din Codul penal și vidul legislativ care rezultă din aceasta

Art. 182 din Codul penal definește „exploatarea unei persoane". Toate literele preexistente ale acestui articol descriu o stare sau o activitate impusă victimei, din care exploatatorul extrage un câștig, acesta fiind, structural, produsul exploatatorului, nu al victimei. Componentele introduse în art. 182 din Codul penal, prin legea supusă reexaminării, la lit. g) teza a II-a („obținerea de bani sau alte foloase materiale în schimbul încheierii unei căsătorii sau al conviețuirii într-o relație asemănătoare aceleia dintre soți") și la lit. h) teza a II-a („obținerea de bani sau alte foloase materiale în schimbul obținerii sau purtării, de către o persoană, a unei sarcini pentru o altă persoană") descriu exact reversul acestei structuri: un beneficiu care intră în patrimoniul unei persoane (victima însăși sau un terț) ca urmare a unei tranzacții, nu o stare extrasă din ea. Dacă banii sunt primiți chiar de persoana în cauză, în urma consimțământului său liber, nu există, conceptual, o exploatare a sa, ci o tranzacție la care a participat și din care a beneficiat.

Structura corectă a acestui element se găsește deja în legea supusă reexaminării, la art. 209^1 alin. (1) lit. c): „prin oferirea, darea, acceptarea sau primirea de bani ori de alte foloase în schimbul consimțământului persoanei care are autoritate asupra victimei". Plata nu este, în această formulare, o formă de exploatare a victimei, ci un mijloc de comitere, relevant exclusiv atunci când plata este dată unui terț care exercită autoritate sau control asupra victimei, pentru a-i „cumpăra" acordul. Această structură corespunde cadrului transpus prin legea supusă reexaminării: Directiva 2011/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2011 [art. 2 alin. (4)] prevede că irelevanța consimțământului victimei operează doar atunci când unul dintre mijloacele enumerate (constrângere, înșelăciune, abuz de putere sau plată către persoana cu autoritate asupra victimei) a fost folosit împotriva ei; dispoziția nu transformă orice plată, acordată oricui, într-o exploatare a persoanei plătite.

La lit. g) și la lit. h), introduse de legea supusă reexaminării în cuprinsul art. 182 din Codul penal, legiuitorul a promovat acest mijloc de comitere la rangul de scop, respectiv de formă de exploatare, fără a-l restrânge, așa cum corect face art. 210 alin. (1) lit. c) din Codul penal, la ipoteza plății către o persoană cu autoritate asupra victimei. Eroarea generează un vid legislativ sistemic și, simultan, un risc de

supra-incriminare: componentele analizate nu poartă niciun marcaj propriu de constrângere sau de lipsă a consimțământului, fiind apte să acopere deopotrivă o exploatare silită și o tranzacție liber consimțită. Nici art. 199 din Codul penal („Violența în familie"), nici art. 205 din Codul penal („Lipsirea de libertate în mod ilegal") și nici art. 206 din Codul penal („Amenințarea") nu acoperă conduita specifică, ci cel mult mijloacele de constrângere folosite, dacă sunt probate distinct – relevant pentru caracterul adecvat al transpunerii art. 2 alin. (3) din Directiva 2011/36/UE, astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 1 lit. (a) din Directiva (UE) 2024/1712, care include maternitatea de substituție forțată printre formele de exploatare a unei persoane [a se vedea și considerentul (6) al acesteia].

Ipoteza în care o persoană consimte liber la o căsătorie, primește ea însăși banii convenți și se mută la partenerul în cauză, fără nicio recrutare sau transportare, ilustrează ruptura rezultată între definiție și incriminările autonome pe care aceasta ar trebui să le alimenteze: persoana devine „persoană exploatată" în sensul art. 182 lit. g) teza a II-a din Codul penal, a cărei formulare necalificată nu cere ca destinatarul banilor să fie altcineva decât victima însăși, dar nu este „victimă" nici în sensul art. 209^1 alin. (1) din Codul penal, nici în sensul art. 210 alin. (1) din Codul penal, întrucât niciuna dintre modalitățile acestora nu este întrunită față de ea, iar condiția restrictivă de la lit. c) a acestor texte, aceea de plată către persoana cu autoritate asupra victimei, rămâne neîntrunită. Eticheta definitorie „exploatare" se poate astfel atașa unei persoane pe care niciuna dintre normele de incriminare menite tocmai să sancționeze exploatarea nu o recunoaște ca victimă, confirmând, pe un caz concret, că definiția de la art. 182 lit. g) teza a II-a din Codul penal este mai largă decât orice ipoteză pe care incriminările autonome o pot efectiv acoperi.

Această deficiență este de natură a afecta claritatea definiției, contrar art. 8 alin. (4) și art. 36-38 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative și, prin consecințele asupra previzibilității sancțiunii aplicabile pentru aceeași conduită, contrar art. 1 alin. (5) din Constituția României.

4. Contradicția dintre alin. (7) al noului art. 209^1 și art. 91 din Codul penal privind suspendarea executării pedepsei sub supraveghere

Art. 91 alin. (3^2) din Codul penal prevede că „nu se poate dispune suspendarea executării pedepsei sub supraveghere în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 209-211", o interdicție absolută care, întrucât noul art. 209^1 ar fi plasat între art. 209 și

art. 210 din Codul Penal, ar include şi această infracţiune. Alin. (7) al noului art. 209^1 prevede că „persoana care a comis o faptă prevăzută la alin. (1)-(5), care denunţă fapta mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta ori care, în timpul urmăririi penale ori al judecăţii, furnizează organului judiciar informaţii utile pentru aflarea adevărului şi care nu puteau fi obţinute în alt mod sau denunţă şi facilitează identificarea şi tragerea la răspundere penală a altor persoane care au săvârşit astfel de fapte penale, beneficiază de reducerea la jumătate a limitelor pedepsei prevăzute de lege şi poate beneficia de suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, chiar dacă nu sunt îndeplinite condiţiile prevăzute de lege pentru aceasta". Norma acordă, aşadar, două beneficii distincte: reducerea la jumătate a limitelor pedepsei (formulată imperativ) şi, separat, posibilitatea suspendării executării pedepsei sub supraveghere.

Alin. (7) al noului art. 209^1 intră, astfel, în contradicţie directă cu art. 91 alin. (3^2) din Codul penal şi, totodată, lasă nedeterminat raportul cu restul dispoziţiilor art. 91 din Codul penal. Legea supusă reexaminării nu cuprinde o formulă derogatorie expresă, potrivit art. 63 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, şi nu precizează care dintre limitările art. 91 din Codul penal sunt înlăturate.

Art. 91 din Codul penal cuprinde, distinct, condiţiile suspendării executării pedepsei sub supraveghere, la alin. (1) lit. a)-d), şi excluderile de la beneficiul suspendării, la alin. (3), potrivit căruia nu se poate dispune suspendarea executării pedepsei sub supraveghere dacă pedeapsa aplicată este numai amenda (lit. a), aplicarea pedepsei a fost iniţial amânată, dar amânarea a fost revocată (lit. b), infractorul s-a sustras de la urmărire penală ori judecată sau a încercat zădărnicirea aflării adevărului ori a identificării şi tragerii la răspundere penală a autorului sau a participanţilor (lit. c), ori legea specială o prevede în mod expres (lit. d), la care se adaugă interdicţiile de la alin. (3^1) şi (3^2).

Alin. (7) al noului art. 209^1 se referă numai la „condiţiile prevăzute de lege", fără a indica dacă înlătură şi excluderile, şi, în cazul în care le-ar înlătura, pe care dintre ele: de exemplu, sustragerea de la urmărire penală sau judecată, de la art. 91 alin. (3) lit. c) teza I din Codul penal, ar fi compatibilă cu o cooperare ulterioară, în cursul urmăririi penale sau al judecăţii, în condiţiile alin. (7) al noului art. 209^1, fără ca textul să arate dacă ea împiedică totuşi suspendarea executării pedepsei sub supraveghere. Textul alin. (7) al noului art. 209^1 nu oferă niciun criteriu pentru a distinge între excluderile de la suspendarea executării sub supraveghere, care ar fi sau nu aplicabile în cazul faptelor incriminate de noul art. 209^1.

O lectură restrictivă lipseşte de conţinut practic beneficiul suspendării executării pedepsei sub supraveghere, contrazis de interdicţie prevăzută la art. 91 alin. (3^2) din Codul penal; o lectură extensivă se bazează exclusiv pe criteriile *lex specialis* şi *lex posterior*, fără sprijin textual explicit, sursă de practică neunitară pe o chestiune cu miză directă asupra libertăţii persoanei. În caz de concurs între noul art. 209^1 şi art. 210 sau art. 211 din Codul penal, suspendarea executării pedepsei sub supraveghere nu s-ar putea dispune, întrucât derogarea de la alin. (7) al noului art. 209^1 este limitată la o faptă prevăzută la alin. (1)-(5) ale noului art. 209^1 şi nu se extinde la o pedeapsă rezultantă, aplicată din concurs cu alte infracţiuni săvârşite în acelaşi interval de timp, o ipoteză frecventă, date fiind suprapunerile textuale expuse în cuprinsul secţiunii 1 a prezentei cereri de reexaminare.

5. Existenţa unor necorelări în cuprinsul art. II–IV din legea supusă reexaminării

Potrivit art. II din legea supusă reexaminării, „timp de patru luni de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, la sfârşitul calupurilor publicitare, difuzate în intervalul orar 18.00-22.00, cu excepţia programelor dedicate copiilor, posturile de radio şi televiziune sunt obligate să difuzeze, alternativ, următoarele mesaje de avertizare, cel puţin o dată pe zi fiecare", mesajele de avertizare afirmând, la timpul prezent, că determinarea unui minor cu vârsta mai mică de 16 ani la stabilirea unei relaţii asemănătoare aceleia dintre soţi „încalcă drepturile fundamentale ale copiilor şi se pedepseşte cu închisoarea", respectiv constrângerea unei persoane majore sau minore la încheierea unei căsătorii sau la convieţuire asemănătoare aceleia dintre soţi „se pedepseşte cu închisoare".

Art. IV din legea supusă reexaminării prevede că art. II intră în vigoare la trei zile de la data publicării legii în Monitorul Oficial al României, iar art. III din legea supusă reexaminării prevede că art. I (cel care introduce noile incriminări) intră în vigoare în termen de 3 luni de la data publicării legii în Monitorul Oficial al României. Astfel, interpretând aceste prevederi, ar rezulta că mesajele de avertizare (formulate la timpul prezent) vor fi difuzate înainte ca noile incriminări să intre în vigoare, ceea ce ar intra în contradicţie cu obligaţia mijloacelor de informare în masă de a asigura „informarea corectă a opiniei publice", prevăzută de art. 31 alin. (4) din Constituţia României.

De asemenea, formularea „convieţuire asemănătoare aceleia dintre soţi" din primul mesaj de avertizare nu reproduce exact sintagma cuprinsă în alin. (1) al noului art. 209[1] („convieţuirea într-o relaţie asemănătoare aceleia dintre soţi"), iar cele două mesaje de avertizare folosesc formulări diferite în privinţa pedepsei („cu închisoarea", respectiv „cu închisoare").

Totodată, conţinutul mesajelor de avertizare nu este corelat cu conţinutul noului art. 209[1] introdus prin legea supusă reexaminării: primul mesaj de avertizare se referă la „stabilirea" unei relaţii asemănătoare aceleia dintre soţi, în timp ce alin. (4) al noului art. 209[1] priveşte determinarea minorului să „convieţuiască" într-o relaţie asemănătoare aceleia dintre soţi; al doilea mesaj de avertizare se referă numai la „constrângere", deşi alin. (1) al noului art. 209[1] nu se rezumă doar la constrângere, ci conţine şi alte forme de determinare (abuzul de autoritate, profitarea de starea de vulnerabilitate vădită a victimei sau oferirea, darea, acceptarea ori primirea de bani ori de alte foloase în schimbul consimţământului persoanei care are autoritate asupra victimei).

Faţă de argumentele expuse mai sus şi având în vedere competenţa legislativă exclusivă a Parlamentului, vă solicităm reexaminarea Legii pentru completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal (PL-x nr. 227/2026).

PREŞEDINTELE ROMÂNIEI
NICUSOR-DANIEL DAN